

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 16 januari 2015

11/2015

Faderskapslag

Utfärdad i Helsingfors den 13 januari 2015

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på konstaterande och fastställande av faderskap samt på upphävande av faderskap.

2 §

Faderskap på grundval av äktenskap

När ett barn är fött under äktenskapet, är den äkta mannen far till barnet.

Om äktenskapet på grund av den äkta mannens död har upplösts före barnets födelse, är den äkta mannen far till barnet förutsatt att barnet är fött vid en sådan tidpunkt att det kan ha blivit avlat före den äkta mannens död. Om modern har ingått nytt äktenskap före barnets födelse, är den nya maken dock far till barnet.

3 §

Faderskap i andra fall

Faderskap som inte kan konstateras i enlighet med 2 § fastställs genom beslut av magistraten eller domstolsbeslut.

Far till barnet är då den

- 1) som har avlat barnet,
- 2) vars spermier på något annat sätt har använts för befruktning av barnets mor och barnet har fötts till följd av detta.

Om barnets mor har fått assisterad befruktning enligt 1 § i lagen om assisterad befruktning (1237/2006) och barnet har fötts till följd av den assisterade befruktningen, är barnets far den man som i samråd med modern har gett sitt samtycke till behandlingen. Om en kvinna har fått behandlingen ensam, är barnets far den man vars spermier har använts vid behandlingen, om han före behandlingen eller i samråd med modern efter behandlingen har gett sitt samtycke till att han fastställs vara far till barnet i enlighet med 16 § 2 mom. i den lagen.

2 kap.

Faderskapsutredning

4 §

Syftet med faderskapsutredning och när sådan görs

Syftet med en faderskapsutredning är att inhämta uppgifter till stöd för att fastställa eller bevisa faderskap.

En barnatillsyningsman ska utreda faderskap när

1) barnatillsyningsmannen får kännedom om ett barn under 18 år för vilket faderskapet inte har konstaterats i enlighet med 2 §,

2) en man vill erkänna faderskapet till ett barn och faderskapet inte har konstaterats i enlighet 2 §,

3) barnets mor och den man som i enlighet med 2 § har konstaterats vara far till barnet tillsammans och inom sex månader från barnets födelse ber barnatillsyningsmannen utreda faderskapet,

4) barnets mor och den man som i enlighet med 2 § har konstaterats vara far till barnet godtar att faderskapet utreds efter det att en annan man har erkänt eller meddelat att han avser att erkänna barnet på det sätt som avses i 15 § 2 mom.

En faderskapsutredning kan inledas redan före barnets födelse, om möjligheterna att få bevis för faderskapet annars skulle äventyras eller om det finns något annat särskilt skäl till detta. Det prov som behövs på barnet vid en rättsgenetisk faderskapsundersökning kan dock tas först efter barnets födelse.

Om barnet avlider innan en faderskapsutredning har gjorts, förfaller behandlingen av ärendet. En ny faderskapsutredning inleds dock, om en man önskar erkänna faderskapet och en utsaga om erkännande fortfarande kan avges enligt 15 § 3 mom.

5 §

Utredare av faderskap

Faderskap ska utredas av en barnatillsyningsman i moderns hemkommun. Om barnet har fyllt 15 år, om barnets mor är död

eller om modern inte har hemkommun i Finland, görs utredningen dock av en barnatillsyningsman i barnets hemkommun eller, om barnet inte har hemkommun i Finland, av en barnatillsyningsman i den kommun där barnet vistas.

Om en man vill erkänna faderskapet till ett barn och faderskapsutredningen inte ska göras av en barnatillsyningsman i någon av de kommuner som avses i 1 mom., ska faderskapet utredas av en barnatillsyningsman i mannens hemkommun.

Om ingen kommuns barnatillsyningsman enligt 1 eller 2 mom. är skyldig att göra utredningen, görs faderskapsutredningen av en barnatillsyningsman i Helsingfors stad.

6 §

Överläggning inför utredning av faderskap

När en barnatillsyningsman har fått kännedom om en omständighet som kräver att faderskap utreds, ska barnatillsyningsmannen överlägga med modern, med barnet, om det har fyllt 15 år, och, om möjligt, med den man som kan vara far till barnet. Om faderskap utreds i fall som avses i 4 § 2 mom. 3 eller 4 punkten, ska också den man vars faderskap har konstaterats i enlighet med 2 § kallas till överläggningen.

Om faderskapet har erkänts så som föreskrivs i 16 § före barnets födelse, hålls överläggningen dock bara om modern, den som har erkänt barnet eller den man som anser sig vara far till barnet, senast den 30:e dagen efter barnets födelse delger barnatillsyningsmannen sin uppfattning att den man som har erkänt barnet inte är barnets far.

7 §

Genomförande av överläggning och skyldighet att hålla sig till sanningen

Syftet med överläggningen är att få uppgifter med vars hjälp faderskapet kan utredas. I början av överläggningen ska barnatillsyningsmannen förklara vilka åtgärder som hör till faderskapsutredningen samt innebörden och rättsverkningarna av att faderskapet fastställs.

När modern och mannen lämnar uppgifter är de skyldiga att hålla sig till sanningen. Samma skyldighet gäller också för den som avger en utsaga om erkännande, godkänner ett erkännande eller hörs på grund av ett erkännande.

8 §

Barnatillsyningsmannens rätt att få uppgifter

På barnatillsyningsmannens rätt att få uppgifter för faderskapsutredningen tillämpas vad som föreskrivs i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000). Barnatillsyningsmannen har trots sekretessbestämmelserna rätt att också av arbetsgivaren till den man som modern uppgett och av en sådan utövare av inkvarteringsverksamhet som avses i lagen om inkvarterings- och förplägnadsverksamhet (308/2006) få uppgifter som behövs för att utreda mannens identitet och bosättningsort.

9 §

Anskaffande av genetisk och medicinsk utredning

Barnatillsyningsmannen ska i samband med faderskapsutredningen beställa en i 1 § i lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning (378/2005) avsedd rättsgenetisk faderskapsundersökning av barnet, modern och den man som kan vara far till barnet, om mannen begär en undersökning eller om barnatillsyningsmannen i övrigt anser att en sådan behövs. Om en undersökning enligt den lagen kan förordnas att gälla någon annan än de ovan nämnda personerna, kan barnatillsyningsmannen beställa undersökningen om han eller hon anser att det är befogat.

En rättsgenetisk faderskapsundersökning som barnatillsyningsmannen beställt kan utföras endast med samtycke av den som avses ge ett prov. Om undersökningen gäller en avliden eller ett prov som tidigare tagits på en avliden och den avlidne inte under sin livstid har samtyckt till en undersökning, krävs samtycke av den avlidnes rättsinnehavare.

Om avsikten är att beställa en undersök-

ning som gäller mannens eller moderns båda föräldrar, den ena föräldern eller någon annan släkting, tillämpas på en av barnatillsyningsmannen beställd undersökning och i fråga om samtycke till den vad som föreskrivs om av domstol förordnad undersökning i 6, 7 och 9 § samt 11 § 1 mom. i lagen om rättsgenetisk faderskapsundersökning.

Barnatillsyningsmannen får inhämta ett medicinskt sakkunnigutlåtande om den tidpunkt då barnet kan ha avlats, om det kan anses som behövligt med beaktande av utredningen i övrigt.

10 §

Information och meddelanden till den som undersökningen gäller

Innan det tas ett prov som behövs för en rättsgenetisk faderskapsundersökning och innan undersökningen beställs ska barnatillsyningsmannen förklara för den som undersökningen gäller vilka åtgärder som hänför sig till undersökningen, vad undersökningen innebär för faderskapsutredningen samt vilka de i 9 § 1—3 mom. föreskrivna förutsättningarna för att genomföra undersökningen är.

När barnatillsyningsmannen fått det utlåtande som bygger på den rättsgenetiska faderskapsundersökningen ska han eller hon utan dröjsmål underrätta den som undersökningen gäller om utlåtandets innehåll.

11 §

Nedläggande av faderskapsutredning

Om ett barn som fyllt 15 år kräver det, ska den faderskapsutredning som gäller barnet läggas ned.

Barnatillsyningsmannen får besluta att faderskapsutredningen läggs ned, om

1) det är uppenbart att det inte finns tillräckliga uppgifter att få för att fastställa faderskapet,

2) barnet har fötts till följd av assisterad befruktning som avses i 1 § i lagen om assisterad befruktning och av en kvinna som har fått behandlingen ensam samtidigt som det är utrett att spermadonatorn inte har gett sitt

samtycke enligt 16 § 2 mom. i den lagen till att han kan fastställas vara far till ett barn som föds till följd av en sådan behandling,

3) mannen inte har erkänt barnet och det finns särskild anledning att anta att det inte skulle vara förenligt med barnets bästa att utreda faderskapet och barnet, om det har fyllt 15 år, inte kräver att faderskapet utreds.

En nedlagd faderskapsutredning ska inledas på nytt

1) på begäran av modern, av barnet, om det har fyllt 15 år, eller av den man som anser sig vara far till barnet, om de förutsättningar för nedläggande som avses i 2 mom. 1 eller 2 punkten inte längre uppfylls,

2) på begäran av modern, av barnet, om det har fyllt 15 år, eller av den man som har erkänt faderskapet, om nedläggande av utredningen har grundat sig på 2 mom. 3 punkten.

12 §

Protokoll över faderskapsutredning

Barnatillsyningsmannen ska föra protokoll över faderskapsutredningen. I protokollet ska alla de uppgifter antecknas som är av betydelse vid fastställande av faderskap.

Om det i enlighet med vad som föreskrivs i 6 § 2 mom. inte har genomförts någon överläggning för att utreda faderskap, ska protokollet över faderskapsutredningen endast innehålla

1) uppgift om att ingen av de personer som nämns i 6 § 2 mom. inom utsatt tid har framfört uppfattningen att den man som har erkänt faderskapet inte är far till barnet,

2) barnatillsyningsmannens yttrande om att det utifrån de omständigheter som han eller hon känner till inte finns anledning att misstänka att någon annan än den som har erkänt barnet skulle vara barnets far.

Modern, barnet, om det har fyllt 15 år, och den man som har talerätt enligt 29 § 2 mom. har på begäran rätt att ta del av protokollet över faderskapsutredningen i dess helhet oberoende av vad som föreskrivs i 11 § 2 mom. 1 punkten i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999).

13 §

Tillfälle att erkänna faderskap samt väckande av talan

Om barnatillsyningsmannen finner att det utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning eller någon annan utredning kan anses bevisat att en viss man är far till barnet, ska barnatillsyningsmannen ge mannen tillfälle att erkänna sitt faderskap.

Om mannen inte erkänner faderskapet och barnet inte har fyllt 18 år, för barnatillsyningsmannen barnets talan för fastställande av faderskap i enlighet med vad som föreskrivs i 6 kap.

14 §

Överklagande

Barnets mor, barnet, om det har fyllt 15 år, och den man som anser sig vara far till barnet får överklaga barnatillsyningsmannens beslut om att lägga ned eller återuppta en faderskapsutredning genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). De ovan nämnda personerna och barnatillsyningsmannen får överklaga förvaltningsdomstolens beslut, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Bestämmelser om väckande av talan om fastställande av faderskap finns i 29 §. Till ett beslut som barnatillsyningsmannen har fattat med stöd av 11 § ska det fogas information om talerätten och om den tidsfrist som gäller den.

3 kap.

Erkännande av faderskap

15 §

När erkännande kan göras

Om inte något annat föreskrivs i 2 mom., kan faderskap till ett barn som redan har en far inte erkännas. Inte heller kan faderskap erkännas till ett barn som är adopterat.

Faderskapet till ett barn för vilket fader-

skapet har konstaterats i enlighet med 2 § kan dock erkännas, om de vars godkännande behövs enligt 19 § godkänner erkännandet. När erkännandet fastställs av magistraten, upphävs det faderskap som konstaterats i enlighet med 2 §.

Faderskapet kan inte erkännas efter barnets död. Faderskapet kan dock erkännas, om barnet har avlidit så snart efter födelsen att en utsaga om erkännande med hänsyn till omständigheterna inte har kunnat avges medan barnet levde. En utsaga om erkännande ska i detta fall avges inom ett år från barnets död. Om faderskapet erkänns efter barnets död, utreds faderskapet på det sätt som föreskrivs i 2 kap.

16 §

Erkännande av faderskap före barnets födelse

En man kan erkänna sitt faderskap före barnets födelse genom att på det sätt som föreskrivs nedan anmäla att han är det ofödda barnets far.

Anmälan ska lämnas personligen och i den blivande moderns närvaro till en hälsovårdare eller en barnmorska vid rådgivningsbyrån för mödravård i den kommun där modern till det ofödda barnet och mannen har fått rådgivningsbyråttjänster under graviditetstiden. Innan ett erkännande tas emot ska erkännandets innebörd och rättsverkningar klargöras för parterna.

En utsaga om erkännande enligt 2 mom. kan avges också till en barnatillsyningsman i moderns hemkommun efter det att modern visat upp ett intyg över graviditeten. I ett sådant fall tillämpas vad som föreskrivs i 2 mom.

Den hälsovårdare eller barnmorska som avses i 2 mom. eller den barnatillsyningsman som avses i 3 mom. ska vägra ta emot erkännandet, om

- 1) modern motsätter sig erkännandet,
- 2) mannens eller den blivande moderns identitet inte har utretts på ett tillförlitligt sätt,
- 3) det finns skäl att misstänka att den man som erkänner barnet inte är barnets far, eller
- 4) det finns skäl att misstänka att den man som erkänner barnet inte kan förstå erkän-

andets innebörd på grund av sitt mentala tillstånd eller på grund av språksvårigheter eller av något annat skäl.

Bestämmelser om den handling som ska upprättas över ett erkännande finns i 22 §. När ett erkännande godkänts skriftligen av modern ska handlingen utan dröjsmål lämnas till en barnatillsyningsman i den kommun där faderskapet ska utredas enligt 5 §.

17 §

Erkännande som återkallas, bestrids eller är utan verkan

En man som har erkänt sitt faderskap i enlighet med 16 § kan återkalla erkännandet genom att skriftligen och senast den 30:e dagen efter barnets födelse göra en anmälan om saken till den barnatillsyningsman som sköter faderskapsutredningen.

Barnets mor eller den man som anser sig vara barnets far kan genom en anmälan enligt 1 mom. föra fram sin uppfattning att den man som har erkänt barnet inte är barnets far.

Ett erkännande i enlighet med 16 § är utan verkan om de finska myndigheterna vid den tidpunkt då faderskapsutredningen inleds efter barnets födelse saknar behörighet i faderskapsärendet på grundval av 49 §.

18 §

Erkännande av faderskap efter barnets födelse

En man kan erkänna sitt faderskap efter barnets födelse genom att personligen hos en i 2 mom. avsedd mottagare av erkännande anmäla att han är far till barnet. Före erkännandet ska den som tar emot det klargöra erkännandets innebörd och rättsverkningar för mannen.

Ett erkännande av faderskap tas emot av en barnatillsyningsman, chefen för magistraten, häradskrivaren eller notarius publicus. En man som vid ingående av äktenskap önskar erkänna att han är far till sin trolovades barn, kan avge en utsaga om erkännande även till vigselförrättaren. Utomlands tas ett erkännande emot av en sådan tjänsteman vid en

finsk beskickning som enligt 33 § i lagen om konsulerä tjänster (498/1999) får sköta uppgifter som notarius publicus vid beskickningen. Bestämmelser om den handling som ska upprättas över ett erkännande finns i 22 § i denna lag.

Har en utsaga om erkännande tagits emot av någon annan myndighet än den barnatillsyningsman som sköter faderskapsutredningen, ska handlingen över erkännandet utan dröjsmål sändas till barnatillsyningsmannen i fråga.

En utsaga om erkännande som avges i en främmande stat kan avges även med iakttagande av den form och det förfarande som ska följas enligt lagen i den staten.

19 §

Godkännande av erkännande

Faderskap till ett barn enligt 2 § kan inte fastställas på grundval av ett erkännande, om inte modern och den äkta mannen har godkänt erkännandet.

Faderskap till ett barn som fyllt 15 år kan inte heller fastställas på grundval av ett erkännande, om inte barnet har godkänt erkännandet.

Har faderskap erkänts före barnets födelse, kan faderskapet inte fastställas på grundval av erkännandet om inte modern till det ofödda barnet har godkänt erkännandet.

Ett godkännande enligt 1 och 2 mom. lämnas till en barnatillsyningsman i den kommun där faderskapet utreds. Ett godkännande kan tas emot också av den som enligt 18 § 2 mom. kan ta emot ett erkännande. Godkännandet ska lämnas personligen till mottagaren.

20 §

Hörande

Barnatillsyningsmannen ska ge följande personer tillfälle att bli hörda med anledning av ett erkännande:

- 1) modern, om hon inte har godkänt erkännandet i enlighet med 16 §,
- 2) barnets vårdnadshavare, om denne kan höras utan svårighet,

3) vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare, om den som har erkänt faderskapet är minderårig.

Barnatillsyningsmannen kan höra också andra än de personer avses i 1 mom., om det behövs för att utreda saken. Hörandet kan ske muntligt eller skriftligt. Också den som enligt 18 § 2 mom. kan ta emot ett erkännande, kan sköta ett hörande.

21 §

Fastställande av identitet

Den som tar emot en utsaga om erkännande enligt 16 eller 18 § eller ett godkännande enligt 19 § och den som hör någon muntligt enligt 20 § ska utifrån identitetsbevis eller på något annat därmed jämförbart tillförlitligt sätt fastställa identiteten hos den som avger utsagan om erkännande, lämnar godkännandet eller hörs.

22 §

Handling över erkännande och över godkännande av erkännande

En handling ska upprättas över ett erkännande och över dess godkännande. Handlingen ska dateras och där ska antecknas identifikationsinformation för barnet, barnets mor och den man som erkänner barnet. Handlingen ska undertecknas av den man som har erkänt sitt faderskap och av den som har tagit emot erkännandet. Om erkännandet ska godkännas av någon, ska denne och den som har tagit emot godkännandet underteckna handlingen.

Om barnet, modern eller den äkta mannen, som ska godkänna erkännandet, bevisligen inte har fått meddelande om att en utsaga om erkännande har avgetts och om deras vistelseort är känd, ska barnatillsyningsmannen delge dem erkännandet per post mot mottagningsbevis.

23 §

Inlämnande av handlingar till magistraten

När en faderskapsutredning har gjorts och mannen har erkänt sitt faderskap, ska den

barnatillsyningsman som har skött faderskapsutredningen lämna in protokollet över faderskapsutredningen och de handlingar som gäller erkännandet till den magistrat som avses i 27 §.

4 kap.

Samtycke av mannens rättsinnehavare till fastställande av faderskap

24 §

Samtycke till fastställande av faderskap utan rättegång

Om ett barn har fötts utom äktenskapet och om faderskapsutredningen och den rättsgenetiska faderskapsundersökningen visar att en man som avlidit är far till barnet, kan mannens rättsinnehavare efter barnets födelse ge sitt samtycke till att faderskapet fastställs utan rättegång genom beslut av magistraten förutsatt att barnet inte har erkänts eller att talan för fastställande av faderskap inte är anhängig.

25 §

Handling över samtycke

En handling ska upprättas över det samtycke som avses i 24 §. På samtycket och på handlingen tillämpas vad som i denna lag föreskrivs om erkännande av faderskap efter barnets födelse, hörande i samband med ett erkännande, godkännande av erkännande och inlämnande av handlingar till magistraten. En rättsinnehavare behöver dock inte ge sitt samtycke i mottagarens närvaro.

5 kap.

Fastställande av faderskap i magistraten

26 §

Magistratens behörighet

Faderskapet fastställs av magistraten, om
1) en man har erkänt sitt faderskap till ett

barn i enlighet med 15—22 § och det inte finns anledning att misstänka att mannen inte är far till barnet,

2) rättsinnehavarna till en man som har avlidit har gett sitt samtycke i enlighet med 24 och 25 § till att mannens faderskap till barnet fastställs genom beslut av magistraten, och det utifrån en faderskapsutredning enligt 24 § kan anses vara klarlagt att mannen är far till barnet.

Om faderskapsutredningen och den rättsgenetiska faderskapsundersökningen visar att mannen är barnets far och tilläggsutredning inte rimligen kan fås, kan faderskapet fastställas även när de handlingar som utvisar mannens eller moderns identitet och familjeband är bristfälliga.

Om mannen har erkänt sitt faderskap på det sätt som föreskrivs i 16 §, kan faderskapet fastställas på i 1 mom. 1 punkten angivna grunder även när mannen har avlidit före barnets födelse.

27 §

Regionalt behörig magistrat

Faderskapet fastställs i de fall som avses i 26 § av den magistrat inom vars verksamhetsområde den barnatillsyningsman som sköter ärendet arbetar.

Om det för att effektivisera magistraternas verksamhet eller främja en balanserad regional utveckling uppstår ett behov att överföra ärenden som gäller fastställande av faderskap mellan magistraterna, utfärdas det genom förordning av finansministeriet närmare bestämmelser om vilka magistrater det överförs behörighet från och vilka magistrater behörigheten överförs till samt om grunderna för kompetensfördelningen mellan de magistrater som tar emot ärenden.

28 §

Behandling hos magistraten av ett ärende om faderskap samt överklagande

På behandlingen hos magistraten av ett ärende som gäller fastställande av faderskap tillämpas förvaltningslagen (434/2003). Om

bestämmelserna i 3 och 4 kap. i denna lag inte har iakttagits i ärendet, handlingarna är bristfälliga eller faderskapsfrågan inte har utretts tillräckligt, kan magistraten be barnatillsyningsmannen komplettera handlingarna eller skaffa sådan behövlig tilläggsutredning som är tillgänglig.

Magistratens beslut får inte överklagas. Bestämmelser om en parts rätt att väcka talan för fastställande av faderskap och om tidsfristerna för väckande av talan finns i 29 och 30 §. Till beslutet ska det fogas information om den talerätt som avses i 29 § och om den tidsfrist som avses i 30 § 2 mom. Utöver vad som i 54 § i förvaltningslagen föreskrivs om magistratens delgivningsskyldighet, ska magistraten delge barnatillsyningsmannen beslutet.

6 kap.

Rättegång om fastställande av faderskap

29 §

Förutsättningar för talerätt samt parter

Ett barn för vilket faderskapet inte har konstaterats på grundval av moderns äktenskap och inte fastställts genom ett beslut av magistraten eller ett domstolsbeslut, kan genom att väcka talan mot den man som barnet antar är dess far kräva att faderskapet fastställs. Om mannen har avlidit, ska talan väckas mot mannens rättsinnehavare.

En man som anser sig vara far till ett barn har rätt att väcka talan om fastställande av faderskapet mot barnet, om

1) barnatillsyningsmannen har lagt ned faderskapsutredningen på grund av att de prov som behövs på barnet och barnets mor för att göra en rättsgenetisk faderskapsundersökning inte har kunnat tas, eller

2) magistraten inte har fastställt faderskapet och det finns någon annan anledning till detta än att ett godkännande enligt 19 § saknas.

Om mannen avlider medan talan är anhängig, träder mannens rättsinnehavare i hans ställe.

30 §

Begränsningar i talerätten

Talan om fastställande av faderskap kan inte föras, om barnet har fyllt 15 år och motsätter sig att faderskapet fastställs. Talan kan inte väckas eller behandlingen av ärendet fortsättas, om barnet har avlidit.

En man som anser sig vara far till ett barn ska väcka talan inom ett år från den dag då han fick del av ett i 29 § 2 mom. avsett beslut av barnatillsyningsmannen eller magistraten.

31 §

Förande av barnets talan

I en rättegång om fastställande av faderskap förs ett minderårigt barns talan av den barnatillsyningsman som med stöd av 5 § har utrett faderskapet. Barnatillsyningsmannen har dock inte talerätt, om de finska myndigheternas internationella behörighet grundar sig på något annat än vad som avses i 49 § 1 mom. 1 eller 2 punkten.

Ett minderårigt barns talan i en rättegång om fastställande av faderskap får, förutom av barnatillsyningsmannen, föras av vårdnadshavaren eller någon annan laglig företrädare och barnet självt, om det har fyllt 15 år. På ett minderårigt barns rätt att föra talan tillämpas 12 kap. i rättegångsbalken. Om barnatillsyningsmannen och barnets andra lagliga företrädare är av olika åsikt när de för barnets talan, ska barnatillsyningsmannens åsikt följask.

Domstolen ska ge var och en som enligt 1 eller 2 mom. får föra barnets talan tillfälle att bli hörd i saken. Även när barnets mor inte är vårdnadshavare ska hon ges tillfälle att bli hörd, om hörande kan ske utan svårighet.

Ett barn som i enlighet med 1 mom. företräds av barnatillsyningsmannen i ett ärende som gäller fastställande av faderskap, beviljas avgiftsfri rättshjälp i enlighet med rättshjälpslagen (257/2002) oberoende av vad som i övrigt föreskrivs om förutsättningarna för rättshjälp.

32 §

Instämmande såsom svarande

Barnet ska stämma in den man såsom svarande som kan antas vara barnets far.

Finns det flera sådana män, kan de stämmas in såsom svarande i samma rättegång. Männerna ska stämmas in såsom svarande i samma rättegång, om det är uppenbart att detta krävs för att faderskapet ska kunna utredas.

Om en man väcker talan enligt 29 § mot barnet, kan han stämma in också de män såsom svarande som förutom käranden kan komma i fråga som far till barnet.

Om det med hjälp av en rättsgenetisk faderskapsundersökning har klarlagts att en viss man inte kan vara barnets far, får mannen inte utan särskilda skäl stämmas in såsom svarande.

33 §

Delgivning av stämning

Bestämmelser om delgivning av stämning finns i 11 kap. i rättegångsbalken. Om det inte är möjligt att klarlägga var mottagaren eller den som har befullmäktigats att ta emot delgivningen vistas, kan stämningen dock delges genom kungörelse endast när bevisning om faderskapet finns tillgänglig i sådan omfattning att inledande av rättegång mot mannen måste anses förenligt med barnets bästa.

34 §

Delgivning av protokoll över faderskapsutredning

I fall där faderskapsutredning krävs enligt lag ska käranden foga protokollet över faderskapsutredningen till stämningsansökan. Om protokollet inte har fogats till stämningsansökan, ska domstolen begära protokollet av barnatillsyningsmannen.

35 §

Behörig domstol

Bestämmelser om behörig domstol i ärenden som gäller fastställande av faderskap finns i 10 kap. i rättegångsbalken.

När ett ärende om fastställande av faderskap är anhängigt i en behörig domstol, får frågan om faderskapet till samma barn inte prövas vid någon annan domstol. Domstolen ska då överföra ärendet till den domstol där ärendet redan är anhängigt.

36 §

Återkallande av talan och uteslutande av faderskap

När talan om fastställande av faderskap förs mot flera män, kan käranden återkalla talan mot någon av dem, om denne inte motsätter sig att talan återkallas. Talan kan dock återkallas endast om domstolen, efter att ha hört de övriga svarandena, samtycker till detta. Domstolen ska då avskryva ärendet till den del det gäller mannen i fråga.

När talan om fastställande av faderskap förs mot flera män kan domstolen innan frågan om faderskapet slutligt avgörs förkasta talan mot en eller flera av männen, om det utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning måste anses vara bevisat att mannen i fråga inte kan vara barnets far.

37 §

Anskaffning av bevis

Domstolen ska självmant förordna om anskaffande av all den utredning som den finner behövlig för att ärendet ska kunna avgöras. Om det utifrån omständigheter som framkommit vid rättegången finns skäl att anta att en man som inte är part är far till barnet, kan domstolen ge honom tillfälle att bli hörd. Domstolen kan även uppmana barnatillsyningsmannen att komplettera faderskapsutredningen.

38 §

Behandling av överklagande

Om käranden eller svaranden överklagar en dom om faderskap, kan fullföljdsdomstolen behandla ärendet också till den del ärendet gäller en sådan part som inte överklagandet avser. Ärendet ska dock inte utan särskilda skäl tas till behandling till den del det gäller en sådan man som överklagandet inte avser och mot vilken ett anspråk har förkastats av den anledningen att han utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning inte kan vara barnets far.

7 kap.

Upphävande av faderskap

39 §

Grunderna för upphävande av faderskap

Faderskapet ska upphävas, om det med hjälp av en rättsgenetisk faderskapsundersökning eller annars har klarlagts att det inte finns ett sådant förhållande mellan mannen och barnet som avses i 3 § 2 eller 3 mom.

40 §

Upphävande av faderskap genom beslut av magistraten

Den äkta mannens faderskap är upphävt, när en annan man på det sätt som avses i 18 § har erkänt sitt faderskap och magistraten har fastställt faderskapet på grundval av erkännandet.

Om barnets mor och den äkta mannen tillsammans på det sätt som avses i 4 § 2 mom. 3 punkten har begärt att barnatillsyningsmannen utreder faderskapet och det utifrån en rättsgenetisk faderskapsundersökning kan konstateras att den äkta mannen inte kan vara far till barnet, kan magistraten på gemensam ansökan av föräldrarna fastställa att den äkta mannen inte är barnets far. Magistraten får dock inte fatta beslut i ärendet, om modern har fått assisterad befruktning vid den tidpunkt då barnet har avlats. Ärendet

kan avgöras utan att barnet hörs. Ansökan till magistraten ska lämnas in inom ett år från barnets födelse.

De beslut av magistraten som avses i 1 och 2 mom. får inte överklagas.

41 §

Upphävande av faderskap på grundval av talan

Talan om upphävande av faderskap får väckas i tingsrätten av barnet, av modern eller av den man vars faderskap har konstaterats på grundval av äktenskap eller fastställts genom beslut av magistraten.

Talan om upphävande av faderskap får i de fall som avses i 42 § 2 mom. väckas också av den som i stället för den man som avses i 1 mom. anser sig vara barnets far.

Talan ska väckas mot de personer som nämns i 1 mom. och som utöver käranden har rätt att väcka talan.

Om en part avlider under den tid rättegången varar, träder den avlidnes rättsinnehavare i hans eller hennes ställe.

42 §

Begränsningar i talerätten

Barnets rätt att väcka talan får utövas endast av barnet självt, om det har fyllt 15 år. För ett barn som är yngre än 15 år eller för ett barn som har fyllt 15 år och som på grund av psykisk störning eller utvecklingsstörning eller av någon annan motsvarande orsak inte kan förstå sakens betydelse kan det dock förordnas en intressebevakare för att utöva barnets talerätt, om det med tanke på barnets bästa finns synnerligen vägande skäl till detta.

Den man som anser sig vara far till ett barn som har fötts under moderns äktenskap har rätt att väcka talan för upphävande av den äkta mannens faderskap endast, om

1) modern och den äkta mannen har levt åtskilda vid tiden för barnets födelse,

2) käranden har sammanbott med barnets mor vid tiden för barnets födelse och deltagit i vården av barnet eller om det mellan käranden

den och barnet annars har uppstått ett förhållande jämförbart med ett familjeförhållande, och

3) domstolen bedömer att det är förenligt med barnets bästa att talan väcks.

Den äkta mannen eller den man som har erkänt sitt faderskap har inte rätt att väcka talan om han, sedan han fått veta att någon annan man har haft samlag med modern eller någon annan mans spermier har använts för befruktning av modern under den tid då barnet har avlats, efter barnets födelse skriftligen meddelat att barnet är hans. Modern har inte rätt att väcka talan, om hon skriftligen har godkänt meddelandet.

43 §

Dödsfalls inverkan på rätten att väcka talan och på svarandens utövande av talan

Talan om upphävande av faderskap kan inte väckas, om barnet har avlidit.

Talan om upphävande av faderskap kan inte väckas för en sådan i 41 § avsedd parts räkning som har avlidit. När det gäller en man vars faderskap har konstaterats eller fastställts kan dock maken och arvingarna efter mannens död väcka talan om upphävande av faderskap på det sätt som föreskrivs i 44 § 3 mom.

Om en man som enligt 41 § 3 mom. borde vara svarande i ärendet har avlidit, ska hans rättsinnehavare stämmas in såsom svarande. Om modern har avlidit, stäms hennes rättsinnehavare inte in såsom svarande.

44 §

Frist för väckande av talan

Modern, den man som avses i 42 § 2 mom. och den man vars faderskap har konstaterats på grundval av äktenskap ska väcka talan inom två år från barnets födelse. Om en mans faderskap har fastställts på grundval av erkännande, ska denne man och modern väcka talan inom två år efter fastställandet av faderskapet.

Talan kan prövas även om den har väckts efter fristens utgång, om käranden enligt 1 mom. har haft laga förfall eller anför något

annat synnerligen vägande skäl till att talan inte har väckts tidigare. Talan ska dock lämnas utan prövning, om talan inte väcks omedelbart när det inte längre finns något skäl att avstå från att väcka talan.

Om den äkta mannen eller den man som har erkänt sitt faderskap har avlidit utan att ha förlorat sin talerätt, har den efterlevande maken samt var och en som vid sidan av barnet eller efter barnet är mannens närmaste arvinge rätt att väcka talan inom ett år från mannens död eller, om mannen skulle ha haft längre tid till sitt förfogande, inom den tiden.

45 §

Hörande av en utomstående man

Om de omständigheter som framkommit vid rättegången ger anledning att anta att en viss man, som inte är part, är far till barnet, kan domstolen ge honom tillfälle att bli hörd.

46 §

Behörig domstol

Bestämmelser om behörig domstol i ärenden som gäller upphävande av faderskap finns i 10 kap. i rättegångsbalken.

47 §

Rättegångsförfarandet

Vid en rättegång om upphävande av faderskap ska 33 och 37 § tillämpas.

8 kap.

Bestämmelser som hör till den internationella privaträttens område

48 §

Faderskap direkt med stöd av lag

I fråga om bestämmande av faderskap direkt med stöd av lag ska finsk lag tillämpas, om

- 1) barnets mor är bosatt i Finland vid barnets födelse, eller
- 2) barnets mor inte är bosatt i någon stat

vid barnets födelse och hon vistas i Finland eller är asylsökande här vid barnets födelse.

Om finsk lag inte tillämpas enligt 1 mom., bestäms ett faderskap direkt med stöd av lag enligt tillämplig lag i den stat där

1) barnets mor är bosatt vid barnets födelse, eller

2) barnets mor vistas eller är asylsökande vid barnets födelse, om barnets mor då inte är bosatt i någon stat.

Om barnet, med hänsyn till alla relevanta omständigheter, vid sin födelse har närmare anknytning till någon annan stat än den vars lagstiftning borde tillämpas enligt 1 eller 2 mom., tillämpas lagen i den staten för bestämmandet av ett faderskap direkt med stöd av lag.

Om ett faderskapsförhållande efter barnets födelse kan anses vara etablerat och överensstämmer med lagen i en annan stat än en stat som avses i 1—3 mom. och barnet har en nära anknytning till den staten, tillämpas i fråga om faderskap direkt med stöd av lag med avvikelse från 1—3 mom. den stats lag som är tillämplig i den sistnämnda staten.

49 §

Finska myndigheters internationella behörighet

Finska myndigheter är behöriga i ett faderskapsärende, om

1) barnet är bosatt i Finland,

2) barnet inte är bosatt i någon stat men vistas eller är asylsökande i Finland,

3) den svarande, eller om det finns flera svarande, åtminstone en av dem är eller, om han är död, senast var bosatt i Finland,

4) den svarande inte är bosatt i någon stat men han vistas eller, om han är död, senast vistades i Finland eller är asylsökande i Finland, eller

5) barnet eller mannen är eller vid sin död var finsk medborgare och ärendet inte kan avgöras i den främmande stat där barnet eller mannen är bosatt och det finns särskild anledning att avgöra ärendet i Finland.

Utöver vad som föreskrivs i 1 mom. är de finska myndigheterna behöriga i fråga om utredande och erkännande av faderskap, om en man önskar erkänna sitt faderskap och

1) mannen är bosatt i Finland, eller

2) mannen inte är bosatt i någon stat, men vistas i Finland eller är asylsökande i Finland.

Faderskapsutredning som avses i 2 kap. verkställs dock inte, om de finska myndigheternas behörighet grundar sig enbart på 1 mom. 3 eller 4 punkten.

50 §

Ärenden som är anhängiga utomlands

Om ett faderskapsärende är anhängigt hos myndigheterna i en främmande stat och det är uppenbart att beslutet i ärendet kommer att erkännas i Finland, ska de finska myndigheterna, om samma ärende har inletts senare här i landet, avbryta behandlingen tills det har klarlagts om det utländska beslutet kommer att erkännas i Finland.

Finska myndigheter får dock antingen låta bli att avbryta behandlingen eller fortsätta behandlingen av ett avbrutet ärende, om det kan visas att ett avgörande annars kommer att bli oskäligt försenat.

51 §

Tillämplig lag

I ett faderskapsärende ska finsk lag tillämpas, om inte något annat följer av 48 §.

52 §

Erkännande av utländska beslut

Ett beslut om faderskap som har meddelats i en främmande stat och som är giltigt i den staten erkänns i Finland utan särskild fastställelse.

Ett beslut som har meddelats i en främmande stat erkänns dock inte, om

1) den utländska myndighetens behörighet inte var grundad på en parts hemvist eller boningsort, medborgarskap eller någon annan sådan anknytning som hade gett myndigheten grundad anledning att ta upp ärendet,

2) beslutet har meddelats mot en utebliven part och stämningsansökan eller motsvarande handling inte har delgetts denne i så god tid

och på ett sådant sätt att han eller hon hade kunnat förbereda sitt svaromål,

3) beslutet strider mot ett finskt faderskapsbeslut i fråga om vilket rättegången har inletts före den rättegång som ledde till det utländska beslutet,

4) beslutet strider mot ett tidigare utländskt faderskapsbeslut som erkänns i Finland, eller

5) beslutet inte är förenligt med grunderna för Finlands rättsordning.

Som ett i 1 och 2 mom. avsett beslut betraktas ett beslut av en domstol eller en annan myndighet samt fastställelse eller registrering av någon annan rättshandling, om förhållandet mellan barnet och mannen till följd av åtgärden betraktas som ett faderskapsförhållande eller om ett faderskapsförhållande till följd av en sådan åtgärd anses upphävt i den stat där registreringen eller en annan åtgärd har utförts.

53 §

Fastställelse av utländskt beslut

Helsingfors hovrätt kan på ansökan fastställa om ett utländskt beslut om faderskap ska erkännas i Finland.

När hovrätten behandlar ett mål ska den ge barnet, fadern, modern eller någon annan tillfälle att bli hörd, om det behövs för att utreda frågan och det går att ta reda på personens vistelseort utan svårighet.

54 §

Bestämmelsernas subsidiära karaktär

Bestämmelserna i detta kapitel är tillämpliga endast om inget annat följer av lagen om erkännande av nordiska faderskapsavgöranden (352/1980).

55 §

Oförenlighet med grunderna för Finlands rättsordning

En bestämmelse i utländsk lag ska lämnas obeaktad, om tillämpningen av den skulle leda till ett resultat som är oförenligt med grunderna för Finlands rättsordning.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

56 §

Begränsning av barnets självbestämmanderätt

Vad som i 11 § samt i 19 § 2 mom. och i 30 § 1 mom, föreskrivs om betydelsen av den åsikt som ett barn som har fyllt 15 år företräder tillämpas inte, om barnet inte kan förstå sakens betydelse på grund av psykisk störning eller utvecklingsstörning eller av någon annan motsvarande orsak.

57 §

Avgivande av osann utsaga i ett faderskapsärende

Om modern i samband med en faderskapsutredning eller när hon hörs på grund av ett erkännande eller godkänner ett erkännande uppsåtligen avger osann utsaga till myndigheten och detta bidrar till att faderskapet fastställs oriktigt, ska hon, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs någon annanstans i lag, *för avgivande av osann utsaga i ett faderskapsärende* dömas till böter.

Vad som föreskrivs i 1 mom. tillämpas på motsvarande sätt på en man som i samband med en faderskapsutredning eller när han erkänner sitt faderskap eller godkänner ett erkännande av faderskap uppsåtligen avger osann utsaga till myndigheten och detta bidrar till att faderskapet fastställs oriktigt.

58 §

Skyndsamt behandling

Ärenden som gäller utredande, fastställande och upphävande av faderskap ska behandlas skyndsamt.

59 §

Handräckning

En barnatillsyningsman är på begäran skyldig att ge handräckning till barnatillsyningsmän i andra kommuner i uppgifter som

en barnatillsyningsman ska sköta vid utredande och fastställande av faderskap. Barnatillsyningsmannen är i sådana fall även skyldig att inför domstol och andra myndigheter inom sitt verksamhetsområde företräda andra barnatillsyningsmän när ärenden som hör till deras befattning behandlas.

60 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

Genom förordning av statsrådet utfärdas det vid behov närmare bestämmelser om

- 1) anmälan om barnets födelse,
- 2) lämnande av en medicinsk utredning och om den ersättning som ska betalas för den,
- 3) magistratens tillvägagångssätt när faderskapet har fastställts eller upphävts genom beslut av magistraten,
- 4) vilka handlingar som kan godkännas för fastställande av identiteten.

Genom förordning av justitieministeriet utfärdas det bestämmelser om vilka handlingar som vid utredande och erkännande av faderskap, samtycke av rättsinnehavarna och fastställande av faderskap ska lämnas på en blankett som fastställts för ändamålet. Institutet för hälsa och välfärd fastställer formulären för blanketterna.

10 kap.

Ikraftträdande

61 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2016.

Genom denna lag upphävs lagen om faderskap (700/1975), nedan *den lag som upphävs*, och lagen angående införande av lagen om faderskap (701/1975).

62 §

Tillämpning av lagen

Denna lag tillämpas också när barnet har fötts före ikraftträdandet av denna lag, om inte något annat föreskrivs.

63 §

Faderskapsutredning

Om barnet har fötts och en överläggning om faderskapsutredning har hållits före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på faderskapsutredningen de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. På nedläggande av en faderskapsutredning tillämpas emellertid då vad som föreskrivs i 11 § 2 mom. 1 och 2 punkten.

Om modern i det fall som avses i 1 mom. motsätter sig en faderskapsutredning, kan faderskapsutredningen på mannens begäran fortsättas, även om mannen inte har erkänt sitt faderskap.

64 §

Erkännande av faderskap

Om en man har erkänt sitt faderskap före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas på godkännande av erkännandet samt fastställande de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

65 §

Talan om fastställande av faderskap

På en talan om fastställande av faderskap som är anhängig vid domstol när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. Talan kan dock inte förkastas på den grund som anges i 7 § 2 mom. i lagen angående införande av lagen om faderskap.

En talan om fastställande av faderskap som är anhängig vid ikraftträdandet av detta moment eller som blir anhängig när detta moment har trätt i kraft, kan prövas trots att domstolen tidigare med stöd av 7 § 2 mom. i lagen angående införande av lagen om faderskap har låtit bli att fastställa faderskapet.

Om enligt 63 § de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ska tillämpas på en faderskapsutredning, får barnatillsyningsmannen inte föra barnets talan för fastställande av faderskap, om modern motsätter sig faderskapsutredningen på det

sätt som föreskrivs i 8 § 2 mom. i den lag som upphävs och barnet inte har fyllt 15 år.

66 §

Upphävande av faderskap

Talan om upphävande av faderskap kan inte väckas av modern, om barnet har fötts före den 1 oktober 1976.

Bestämmelserna i 41 § 2 mom. och 42 § 2 mom. tillämpas inte, om barnet har fötts före ikraftträdandet av denna lag.

På en talan om upphävande av faderskap som är anhängig vid domstol när denna lag träder i kraft tillämpas de bestämmelser som var tillämpliga vid ikraftträdandet. Talan kan dock inte lämnas utan prövning på den grunden att såväl modern som den äkta mannen har avlidit.

67 §

Barnets arvsrätt i vissa fall

Ett barn som fötts utom äktenskapet före den 1 oktober 1976 har inte på grundval av faderskap som fastställts i domstol arvsrätt efter en arvlåtare på faderns sida om arvlåtaren har avlidit före den 31 januari 2012. Trots den första meningen i detta moment har bar-

Helsingfors den 13 januari 2015

Republikens President

SAULI NIINISTÖ

net dock rätt till arv om arvlåtarens egendom med stöd av 5 kap. 1 § i ärvdabalken (40/1965) har tillfallit staten eller om förlusten av arvsrätten ska betraktas som oskälig med hänsyn till likabehandling av syskon som fötts utom äktenskapet eller till något annat motsvarande, av kåranden oberoende särskilt vägande skäl. En sådan rätt till arv ska göras gällande senast inom den tid som föreskrivs i 16 kap. 1 § i ärvdabalken.

Vad som föreskrivs i den första och andra meningen i 1 mom, ska dock inte tillämpas om faderskapet har fastställts inom den tid som sägs i 7 § 2 mom. i lagen angående införande av lagen om faderskap eller om barnet hade en far den 30 september 1976, men faderskapet efter det har upphävts eller den dom som gäller faderskapet har återbrutits och en annan mans faderskap därefter fastställts.

68 §

Hänvisningar till tidigare lag

Om det i en lag eller i en förordning hänvisas till en bestämmelse som har ersatts av en bestämmelse i denna lag, iakttas efter ikraftträdandet av denna lag motsvarande bestämmelse i denna lag.

Justitieminister *Anna-Maja Henriksson*